

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УКРАЇНСЬКИЙ КАТОЛИЦЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

“ ”

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ
РИТОРИКА Й МИСТЕЦТВО АКАДЕМІЧНОГО ПИСЬМА

галузь знань 03 ГУМАНІТАРНІ НАУКИ

(шифр і назва галузі знань)

напряму підготовки 032 ІСТОРІЯ, 035 ФІЛОЛОГІЯ, 034 КУЛЬТУРОЛОГІЯ

(шифр і назва напряму)

факультету гуманітарного

ЛЬВІВ – 2016

Навчальну програму дисципліни склала

доцентка кафедри філології, к. ф. н. О. П. Синчак
(вчена ступінь, вчене звання, ім'я та ініціали автора (ів) програми)

Навчальну програму дисципліни затверджено на засіданні кафедри

Протокол № ____ від « ____ » _____ 20__ р.

Завідувач кафедри _____ / _____ /
(підпис) (прізвище, ініціали)

Схвалено Вченою Радою УКУ

Протокол № ____ від « ____ » _____ 20__ р.

1. Результати навчання (мета та завдання).

Мета навчальної дисципліни:

- розвинути в студентства засадничі навички з культури мови (вміння розпізнавати і редагувати суржикові конструкції);
- вдосконалити практичні риторичні навички (аргументовано обстоювати власну думку в публічному виступі, оздоблювати власне публічне мовлення риторичними фігурами і тропами, оволодіти дієвими прийомами завоювання прихильності аудиторії в публічному виступі);
- сформувати у студентів наукову писемну культуру, відповідно до засад академічної доброчесності;
- виробити навички аргументованого письма в академічній царині: наукове доведення, правила цитування, оформлення цитат, посилань і списку літератури;
- розвинути риторичну складову академічного письма: вплив на адресата за допомогою вмілого використання різноманітних мовних засобів; вибір комунікативно виправданих і стилістично доречних мовних засобів;
- оволодіти культурою мовлення і основними прийомами редагування текстів;
- набути комунікативного досвіду, що сприяє розвиткові творчих здібностей студентів та спонукає до самореалізації фахівців, активізує пізнавальні зацікавлення, реалізує евристичні здібності як визначальні для формування професійної майстерності та конкурентоздатності сучасного фахівця.

Завдання дисципліни

Основні завдання дисципліни “Риторика й мистецтво академічного письма”:

- засвоїти основні норми української літературної мови (лексичні, морфологічні, синтаксичні, стилістичні);
- досягнути теоретичні засади підготовки усного публічного виступу;
- опанувати техніку складання ментальних карт (т. зв. «ментальне дерево») як початкового етапу підготовки промови;
- оволодіти техніками і прийомами аргументованого висловлювання;
- розпізнавати різні види аргументів та розмаїті способи викладу в промові;
- оволодіти техніками метафоричного висловлювання в публічному виступі;
- сформувати практичні вміння та навички виголошення промов і провадження дискусій;
- навчити студентство правильно вибудовувати і структурувати абзаци в тексті;
- розвинути вміння чітко формулювати думку і вміло розставляти акценти в академічних текстах,
- сформувати вміння складати тексти різних видів: текст-класифікацію, текст-аналогію, текст-порівняння, текст-опис, текст-характеристику, текст-рефлексію;
- опанувати різновидові есеї: дослідницький, автобіографічний, есей-рецензію;
- навчитись писати аргументовані академічні есеї за принципом індукції і дедукції;
- засвоїти правила оформлення цитат в академічних текстах (принцип “цитатного бутерброда”) і покликань на наукову літературу (посторінкові, прикінцеві).
- опанувати жанри мотиваційного листа і резюме;
- сформувати навички редагувати власні і чужі тексти відповідно до норм української літературної мови та риторичних засад побудови наукових текстів.

Результати вивчення

У результаті засвоєння навчального матеріалу студенти повинні **знати**:

- засадничі норми української літературної мови (лексичні, морфологічні, синтаксичні, стилістичні);
- основні аспекти культури мовного спілкування в академічній сфері;
- історичні традиції риторики, визначення і статус сучасної риторики;
- теоретичні засади підготовки промови (риторичний канон);
- структуру аргументації і види аргументів;
- особливості різних моделей розгортання викладу в промові;
- засяг риторичних фігур і тропів;
- особливості жанрів академічного (дослідницького) есею, мотиваційного листа, резюме;
- правила оформлення цитат і посилань у наукових текстах;
- правила побудови абзаців методом індукції, дедукції та кільцювання;
- різні моделі розгортання викладу в академічному есеї;
- засади творення внутрішньої динаміки в ефективному тексті;
- психологічні механізми впливу на адресата в науковому тексті.

У результаті набутих у процесі вивчення навчальної дисципліни знань студенти повинні **вміти**:

- практично оволодіти нормами сучасної української літературної мови, щоб могли розпізнавати і редагувати суржикові конструкції;
- послуговуватися лексикографічними джерелами (словниками) та іншою допоміжною довідковою літературою, необхідною для самостійного вдосконалення мовної культури;
- будувати «ментальне дерево» на основі почутої промови, а також для створення власної промови;
- продукувати аргументоване висловлювання, підкріплюючи кожную тезу доказами;
- оздоблювати промову риторичними фігурами і тропами;
- підготувати інформаційну, агітаційну та розважальну промови;
- виступати перед аудиторією із заздалегідь підготовленою промовою, дотримуючись законів риторики;
- виступати перед аудиторією з імпровізаційною промовою (без попередньої підготовки);
- усно аналізувати виступи інших студентів, відзначаючи їхні здобутки і допомагаючи подолати риторичні та мовні ганджі;
- писати рефлексію на власний публічний виступ, записаний на камеру;
- виважено і толерантно провадити дискусію.
- створювати зв'язні і добре структуровані тексти малих академічних жанрів;
- опанувати різні структурні типи абзаців і навчитись їх вибудовувати у власних текстах;
- опанувати різні способи розгортання викладу й аргументації в текстах (дедукція, індукція; хронологічний, аналогічний, концентричний, стадійний методи);
- пристосовувати стиль письма до комунікативних намірів і потреб;

- навчитися доречно вживати на письмі метатекстові оператори (т. зв. “слова-зв’язки”);
- вправно послуговуватися мовними і риторичними засобами, щоб з їх допомогою досягати бажаного впливу на читацьку аудиторію;
- вдало презентувати ідеї, розставляти акценти та висвітлювати питання;
- підкріплювати тези доказами (“не залишаючи місця аварії”);
- засвоїти принципи цитування (зокрема, принцип “цитатного бутерброда”);
- опанувати підставові техніки літературного редагування академічних текстів.

2. Програма навчальної дисципліни

МОДУЛЬ І. НОРМАТИВНО-СТИЛЬОВІ ОСНОВИ АКАДЕМІЧНОГО МОВЛЕННЯ

Лекція 1. Українська як мова академічного спілкування

1. Предмет, завдання і вимоги до курсу “Риторика й мистецтво академічного письма”.
2. Розмежування понять *мова* і *мовлення*.
3. Функції мови в житті людини і суспільства.
4. Поняття та найістотніші ознаки літературної мови.
5. Поняття і види мовних норм.

Список літератури:

- 1) Бацевич Ф. С. Основи комунікативної лінгвістики: Підручник. – К.: Академія, 2004. – С. 122-126.
- 2) Бугайски М. Медия как предмет языковой политики // *Язык коммуникации* / Пер. с польск. Э. Г. Артеменко. – Х. : Изд-во Гуманитарний Центр, 2010. – С. 206-220.
- 3) Іванишин В., Радевич-Винницький Я. Мова і нація. – Дрогобич: Відродження, 1994. – 218 с.
- 4) Мацюк З., Станкевич Н. Українська мова професійного спрямування: Навчальний посібник. — К.: Каравела, 2008. – С. 7-37.
- 5) Померанцев І. Вільний простір: Радіощоденник письменника. – Львів: Вид-во УКУ, 2014. – С. 101, 206-209, 212-213.
- 6) Українська мова за професійним спрямуванням: Навчальний посібник [Інтернет-ресурс]. Режим доступу: <http://dmeti.dp.ua/ua/mdiv/i2036/p-3/e303>.
- 7) Шевчук С.В., Клименко І.В. Українська мова за професійним спрямуванням: Підручник. – 2-ге вид., виправ. і доповнен. – К.: Алерта, 2011. – 696 с.
- 8) Ягелло М. Алиса в стране языка. Тем, кто хочет понять лингвистику / Пер. с фр. Э. Береговской, М. Тихоновой. – М.: КД “Либроком”, 2009. – 192 с.

Лекція 2. Культура української мови в контексті мовної політики.

1. Культура мови як один із виявів культури.
2. Комунікативні ознаки культури мови.
3. Норма vs. стандарт, або два типи мовної свідомості.
4. Мовна політика і мовне планування. Правопис запозичень як показник культурної дистанції (до історії українського правопису).
5. Мовне реформування як різновид соціального утопізму.

Список літератури:

- 1) Бацевич Ф. С. Основи комунікативної лінгвістики: Підручник. – К.: Академія, 2004. – С. 122-126.

- 2) Іванишин В., Радевич-Винницький Я. Мова і нація. – Дрогобич: Відродження, 1994. – 218 с.
- 3) Мацько Л. І., Кравець Л. В. Культура української фахової мови: Навч. посібник. – К.: Академія, 2007. – С. 5-18.
- 4) Радевич-Винницький Я. Етикет і культура спілкування: Навчальний посібник. – К.: Знання, 2006. – С. 25-35, 60-98.
- 5) Селігей П.О. Пуризм у термінології: український досвід на європейському тлі // Мовознавство. – 2008, режим доступу: <http://mova.ga/>
- 6) Фаріон І. Правопис – корсет мови? Український правопис як культурно-політичний вибір. – Львів: Свічадо, 2004. – 120 с.
- 7) Фішман Дж. Не кидайте свою мову напризволяще. – К., 2009. – 200с.
- 8) Шевельов Юрій. Так нас навчали правильних проізношень // Вибрані праці: У 2 книгах. – Книга 1: Мовознавство / Упор. Л. Масенко. – К.: ВД “Києво-Могилянська академія”, 2008. – С. 280-333.
- 9) Шевчук С.В., Клименко І. В. Українська мова за професійним спрямуванням: Підручник. – 2-ге вид., виправ. і доповнен. – К.: Алерта, 2011. – 696 с.
- 10) Яворська М. Прескриптивна лінгвістика як дискурс : Мова, культура, влада. – К., 2000. – 288 с.

Лекція 3. Стилї сучасної української літературної мови.

1. Функціональні стилї української мови та сфера їх застосування.
2. Основні ознаки функціональних стилів.
3. Академічна сфера як інтеграція офіційно-ділового, наукового і розмовного стилів.
4. Текст як форма реалізації мовнопрофесійної діяльності.

Список літератури:

1. Кено Р. Вправи зі стилю. – Львів: Піраміда, 2006.
2. Мацюк З., Станкевич Н. Українська мова професійного спрямування: Навчальний посібник. – К.: Каравела, 2008. – С. 7-37, 52-81; 109-120.
3. Пономарів О. Стилїстика сучасної української мови. – К.: Либідь, 1992. – 248 с.
4. Українська мова за професійним спрямуванням: Навчальний посібник [Інтернет-ресурс]. Режим доступу: <http://dmeti.dp.ua/ua/mdiv/i2036/p-3/e303>.

Практичне 1. Лексичні засоби стилістики.

1. Стилїстично нейтральна і стилїстично забарвлена лексика.
2. Однозначність та багатозначність слів. Пряме і переносне значення слів.
3. *Омоніми* (омоформи, омофони, омографи, міжмовні омоніми).
4. Стилїстичне використання *паронімів*.
5. Стилїстичне використання *синонімів*.
6. Стилїстичне використання *антонімів*.

Список літератури:

1. Микитюк Оксана. Сучасна українська мова: самобутність, система, норма. – Львів: Вид. ЛП, 2012. – С.70-92.
2. Мацюк Зоряна, Станкевич Ніна. Українська мова професійного спрямування: Навчальний посібник. – К.: Каравела, 2008. – С.143-158.
3. Пономарів Олександр. Стилїстика сучасної української мови. – К.: Либідь, 1992. – С.36-71.

Словники і довідники:

1. Великий тлумачний словник сучасної української мови / Уклад. В. Бусел. – К., Ірпінь: ВТФ «Перун», 2005 або Тлумачний словник української мови, доступний за ланкою: sum.in.ua
2. Пономарів О. Культура слова. Мовностилїстичні поради. – К.: Либідь, 2001.
3. Головащук С. І. Словник-довідник з українського літературного слововживання. – К.: Наук. думка, 2010.
4. Словник синонімів української мови: У 2 т. / А. А. Бурячок, Г. М. Гнатюк, С. І. Головащук та ін. – К.: Наук. думка, 1999-2000.
5. Словник паронімів української мови / Д. Гринчишин, О. Сербенська. – К., 1986.

Практичне 2. Лексика української мови з погляду походження.

1. Причини і шляхи запозичень.
2. Запозичення зі слов'янських та неслов'янських мов.
3. *Інтернаціоналізми, екзотизми, варваризми.*
4. Доцільність і недоцільність запозик.
5. Ставлення до запозичень в інших мовах.
6. *Неологізми, історизми, архаїзми.*
7. *Тавтологія і плеоназм.*
8. Як творити рівнозначники до запозичених слів?

Список літератури:

1. Микитюк Оксана. Сучасна українська мова: самобутність, система, норма. – Львів: Вид. ЛП, 2012. – С.92-106, 112-114, 117-118.
2. Пономарів Олександр. Стилїстика сучасної української мови. – К.: Либідь, 1992. – С.72-91.
3. Селігей П.О. Пуризм у термінології: український досвід на європейському тлі // Мовознавство. – 2008, режим доступу: <http://mova.ga/>

Практичне 3. Лексика і фразеологія з нормативного і стилістичного погляду

1. Типові порушення лексичної норми. Суржик.
2. Самобутність української фразеології.
3. Поняття та джерела фразеологізмів.
4. Типові порушення фразеологічної норми.

Список літератури:

1. Микитюк Оксана. Сучасна українська мова: самобутність, система, норма. – Львів: Вид. ЛП, 2012. – С.106-112; 114-117; 123-127; 130-132.
2. Пономарів Олександр. Стилїстика сучасної української мови. – К.: Либідь, 1992. – С.72-91.

Практичне 4. Морфологічні норми академічного мовлення (іменник, прикметник).

1. Нормативні аспекти іменника (рід, число, відмінок). Складні випадки відмінювання іменників (Р.в. одн. і мн., О.в., Кл. в.).
2. Родовий відмінок однини чоловічого роду.
3. Відмінювання власних назв (прізвища чоловічого роду на -ов, -ев (-єв), -ів (-їв), -ин (-їн))
4. Нормативні аспекти прикметника (ступені порівняння прикметників, присвійні прикметники).

Список літератури:

1. Мацюк З., Станкевич Н. Українська мова професійного спрямування: Навчальний посібник. – К.: Каравела, 2008. – С. 165-195.
2. Мацюк Л. І., Кравець Л. В. Культура української фахової мови: Навч. посібник. – К.: Академія, 2007. – С.100-112.
3. Микитюк О. Сучасна українська мова: самобутність, система, норма. – Львів: Вид. ЛП, 2012. – С.218-251, 266-286.

Практичне 5. Морфологічні норми академічного мовлення (дієслово, числівник).

1. Норми вживання числівника в академічному мовленні.
2. Особливості сполучуваності числівників з іменниками.
3. Дієвідміни дієслова та архаїчні дієслова.
4. Типові помилки у вживанні дієприкметникових зворотів.
5. Типові помилки у вживанні дієприслівникових зворотів.

Список літератури:

1. Мацюк З., Станкевич Н. Українська мова професійного спрямування: Навчальний посібник. – К.: Каравела, 2008. – С. 165-195.

2. Мацько Л. І., Кравець Л. В. Культура української фахової мови: Навч. посібник. – К.: Академія, 2007. – С.100-112.
3. Микитюк О. Сучасна українська мова: самобутність, система, норма. – Львів: Вид. ЛП, 2012. – С.218-251, 266-286.

Практичне 6. Синтаксичні норми академічного мовлення.

1. Синтаксичні норми. Типові порушення синтаксичної норми.
2. Складні випадки керування.
3. Складні випадки координації присудка з підметом.
4. Узгодження прикладки.
5. Однорідні члени речення в діловому мовленні.

Список літератури:

1. Мацюк З., Станкевич Н. Українська мова професійного спрямування: Навчальний посібник. — К.: Каравела, 2008. – С. 211-228.
2. Мацько Л. І., Кравець Л. В. Культура української фахової мови: Навч. посібник. – К.: Академія, 2007. – С.122-130.
3. Микитюк О. Сучасна українська мова: самобутність, система, норма. – Львів: Вид. ЛП, 2012. – С.375-436.

Практичне 7. Вправи зі стилю.

1. Поняття стилю.
2. Поняття та ознаки функціональних стилів української мови.
3. Одна історія в шести стилях (на основі твору Р. Кено “Вправи зі стилю”).

Список літератури:

1. Кено Р. Вправи зі стилю. – Львів: Піраміда, 2006.
2. Мацюк З., Станкевич Н. Українська мова професійного спрямування: Навчальний посібник. – К.: Каравела, 2008. – С. 7-37, 52-81; 109-120.
3. Українська мова за професійним спрямуванням: Навчальний посібник [Інтернет-ресурс]. Режим доступу: <http://dmeti.dp.ua/ua/mdiv/i2036/p-3/e303>.

МОДУЛЬ II.

МИСТЕЦТВО ПУБЛІЧНОГО ВИСТУПУ

Лекція 1. Риторика і мистецтво публічного виступу.

1. Визначення риторики. Традиції класичної риторики та неориторики.
2. Царини ораторської практики.
3. Риторика як техніка продукування текстів. Частини риторики.
4. Модуси публічного виступу.
5. Ознаки риторичної насиченості тексту.
6. Комунікативні ознаки публічного мовлення. Мовний закон.

Список літератури:

1. Аристотель. Поэтика. Риторика / Пер. В. Аппельрота, Н. Платоновой. – СПб.: ИД «Азбука-Классика», 2008.
2. Мацько Л. І., Мацько О. М. Риторика. – К.: Вища школа, 2003.
3. Неориторика : генезис, проблемы, перспективы: сб. научно-аналит. обзоров. – М.: ИНИОН, 1987.
4. Павлюк, Людмила. Риторика, ідеологія, персуазивна комунікація. – Львів: ПАІС, 2007.
5. Перельман, Хаим, Олбрехт-Тытека, Л. Из книги «Новая риторика: Трактат об аргументации» (часть 3, глава III. Аргументация, обосновывающая структуру реального) // Язык и моделирование социального взаимодействия: переводы. – М.: Прогресс, 1987. – С.207-264.
6. Прагматический аспект предложения и текста: межвузовский сборник научных трудов. – Ленинград: ЛГПИ им. А. И. Герцена, 1990.
7. Препотенська, Марина П. Екзистенційні виміри риторики: автореф. дис. ... канд. філос. наук / М. П. Препотенська; Ін-т філос. ім. Г. С. Сковороди НАН України. – К., 2006.
8. Радзівська, Тетяна В. Текст як засіб комунікації. – К.: Інститут української мови, 1993.

9. Рамірес, Х.Л. Поновлення риторики як основи громадянства і освіти // *Університетські діалоги*. – 2008. – №7. – С.7-58.
10. Семенюк О. А. Основи теорії мовної комунікації: Навч. посіб. – К.: Академія, 2010.
11. Шевчук С. В., Клименко І. В. Українська мова за професійним спрямуванням: Підручник. – 2-ге вид., виправ. і доповнен. – К.: Алерта, 2011.

Лекція 2. Риторичний канон як основа створення промови.

1. Закони риторики.
2. Інвенція. Техніки складання ментальних карт (техніка “дерево”).
3. Диспозиція: Архітектоніка публічного виступу. Функціональні типи мовлення у викладі промови. Структура аргументації. Види аргументів. Моделі розгортання викладу в промові.

Список літератури:

1. Андерсон К. Успішні виступи на TED. Рецепти найкращих спікерів. – К.: Наш формат, 2016.
2. Куньч З. Риторика: підручник / З. Куньч, Г. Городиловська, І. Шмілик. – Львів: Вид-тво Львівської політехніки, 2016.
3. Мацько Л. І., Мацько О. М. Риторика. – К.:Вища школа, 2003.
4. Микитюк М. В. Риторика: факультативний курс з української мови. – Харків: Основа, Тріада, 2007.
5. Хоменко І. В. Еристика: Мистецтво полеміки: Навч. посіб. – К.: Юрінком Інтер, 2001.

Лекція 3. Риторичні фігури в публічному виступі.

1. Поняття про риторичні фігури. Їхні функції в промові.
2. Класифікація і визначення риторичних фігур: фігури думки (*ф. звертання, діалектичні ф., семантичні ф., афективні ф., композиційні ф.*); словесні фігури (*ф. додавання, ф. скорочення, ф. розташування*); тропи (*т. подібності, т. суміжності, т. контрасту, т. тотожності*).
3. Риторичні фігури і тропи: чим схожі, чим відмінні.

Список літератури:

1. Гавел В. Промови та есеї. – К.: ВД “Комора”, 2016.
2. Мацько Л. І., Мацько О. М. Риторика. – К.:Вища школа, 2003.
3. Микитюк М. В. Риторика: факультативний курс з української мови. – Харків: Основа, Тріада, 2007.
4. Павлюк, Людмила. Риторика, ідеологія, персуазивна комунікація. – Львів: ПАІС, 2007.
5. Женетт, Женетт. Фигуры. – М.: Изд. им Сабашниковых, 1998. – Т.1-2.
6. Шерех, Юрій. Нарис сучасної української літературної мови. – Київ: Темпора, 2012. – С. 171-190.

Практичне 1. Аргументація як основа створення промови.

1. Дві моделі розгортання викладу в промові: природна модель (“від яйця”); модель “всередину речей”.
2. Методи 2-ої моделі (дедуктивний; індуктивний; аналогічний; стадійний; концентричний).
3. Структура аргументації. Види аргументів.
4. Аналіз публічного виступу. Складання “ментального дерева”.

Список літератури:

1. Мацько Л. І., Мацько О. М. Риторика. – К.:Вища школа, 2003.
2. Микитюк М. В. Риторика: факультативний курс з української мови. – Харків: Основа, Тріада, 2007.
3. Белова, А. Д. Лингвистические аспекты аргументации. – К.: Логос, 2003.

Практичне 2. Риторичний вишкіл з аргументації.

Аргументований виступ перед групою (публічний виступ на вільну тему за методикою “Toastmasters”).

Практичне 3. Риторичні фігури в публічному виступі.

1. Поняття про риторичні фігури. Їхні функції в промові (у порівнянні з аргументами).
2. Класифікація і визначення риторичних фігур:
  - фігури думки (*ф. звертання, діалектичні ф., семантичні ф., афективні ф., композиційні ф.*);
  - словесні фігури (*ф. додавання, ф. скорочення, ф. розташування*);
  - тропи (*т. подібності, т. суміжності, т. контрасту, т. тотожності*).
3. Риторичні фігури і тропи: чим схожі, чим відмінні.
4. Функції синтаксичних фігур у тексті промови.
5. Аналіз фігур у тексті публічного виступу.
6. Створення риторичних фігур.

Список літератури:

1. Шевельов Юрій. Синтаксичні фігури // Нарис сучасної української літературної мови та інші лінгвістичні студії. – К.: Темпора, 2012. – С.181-189.
2. Павлюк Людмила. Риторика, ідеологія, персуазивна комунікація. – Львів: ПАІС, 2007. – С. 34-54.
3. Мацько Л. І., Мацько О. М. Фігуральність мови // Риторика. – К.: Вища школа, 2003. – С. 137-173.

Практичне 4. Риторичний вишкіл із фігурального мовлення.

Фігуральний виступ перед групою (публічний виступ на вільну тему за методикою “Toastmasters”).

Практичне 5. Риторичний вишкіл з акції.

1. Культура усного фахового спілкування.
2. Артикуляційно-орфоепічний практикум.
3. Аранжування поезії.

Список літератури:

1. Єлісєв Ю. П. Ораторське мистецтво: постановка голосу й мовлення: Навч. посібник. – К.: Атіка, 2008.
2. Сербенська О. Культура усного мовлення: Практикум: Навч. пос. – К.: Центр навч. літератури, 2004.

Практичне 6. Риторичний вишкіл з аргументації, фігуральності та акції.

Конференція “Родинні історії” (відеозапис виступів). Саморефлексія.

Практичне 7. Еристика – мистецтво полеміки. Дискусія.

1. Поняття «еристика» та «еристична суперечка». Еристика і софістика.
2. Поняття про суперечку. Види суперечок.
3. Головне правило дискусії.
4. Прийоми, спрямовані на критику аргументації (критика тези, критика аргументів, критика форми). Правила і помилки в аргументації. Дискусія.

Список літератури:

1. Мацько Л. І., Мацько О. М. Риторика. – К.: Вища школа, 2003.
2. Микитюк М. В. Риторика: факультативний курс з української мови. – Харків: Основа, Тріада, 2007.
3. Хоменко І. В. Еристика: Мистецтво полеміки: Навч. посіб. – К.: Юрінком Інтер, 2001.

Практичне 8. Мовне маніпулювання в суперечках: як розпізнати і подолати.

1. Визначення і прийоми мовного маніпулювання.
2. Софізми в суперечках.
3. Тактичні прийоми маніпулювання в суперечках.
4. Психологічні прийоми маніпулювання в суперечках.

5. Невербальні прийоми маніпулювання в суперечках.

6. Дискусія.

Список літератури:

1. Мацько Л. І., Мацько О. М. Риторика. – К.: Вища школа, 2003.
2. Микитюк М. В. Риторика: факультативний курс з української мови. – Харків: Основа, Тріада, 2007.
3. Хоменко І. В. Еристика: Мистецтво полеміки: Навч. посіб. – К.: Юрінком Інтер, 2001.

МОДУЛЬ III. МИСТЕЦТВО АКАДЕМІЧНОГО ПИСЬМА

Лекція 1. Стильові норми й комунікативні якості наукового тексту.

1. Становлення і розвиток наукового стилю української мови.
2. Особливості наукового тексту й академічного викладу думки. Мовні засоби наукового стилю.
3. Основні та похідні жанри наукових текстів.
4. Способи викладу матеріалу в науковому дослідженні.
5. Авторські стратегії і тактики в науковому тексті.
6. Анатомія “наукового жаргону”.
7. Оформлення результатів наукової діяльності. Поняття про академічну доброчесність.

Список літератури:

1. Академічна чесність як основа сталого розвитку університету / Міжнарод. благод. Фонд «Міжнарод. фонд досліджень освітньої політики»; за заг. ред. Т. В. Фінікова, А. Є. Артюхова. – К.: Таксон, 2016.
2. Гальченко С.І., Силка О.З. Основи наукових досліджень: навч.-метод. посіб. / С.І. Гальченко, О.З. Силка. – Черкаси: АММО, 2015.
3. Мацько Л., Денискіна Г. Українська наукова мова (теорія і практика): Навч. посібник. – Тернопіль, 2011.
4. Непийвода Н. Ф. Мова української науково-технічної літератури (функціонально-стилістичний аспект). – К.: Міжнародна фінансова агенція, 1997.
5. Непийвода Н. Ф. Науковий стиль як нейролінгвістичний код // Мовознавство. – 1997. – № 2-3. – С. 39-44.
6. Онуфрієнко Г. С. Науковий стиль української мови: Навчальний посібник з алгоритмічними приписами. – 2-ге вид. перероб. та доп. – К.: Центр учбової літератури, 2009.
7. Основи наукового мовлення: навч.-метод. посіб. / уклад.: О.А. Бобер, С.А. Бронікова, Т.Д. Єгорова та ін.; за ред. І.М. Плотницької, Р.І. Ленди. – К.: НАДУ, 2012. – 48 с.
8. Селігей П. Науковий стиль української мови: ресурси оновлення // Мовознавство. – 2006. – № 2-3. – С. 174–186.
9. Селігей П. Про довжину речень у наукових текстах // Мово рідна, слово рідне: Prace naukowe ofiarowane Doktor Bozenie Zinkiewicz-Tomanek. – Krakow, 2009. – S. 105–112.
10. Селігей П. Як полонити читача з першого рядка // Стиль і текст. – Вип. 4. – 2003. – С. 150–189.
11. Селігей П. Світло і тіні наукового стилю. – К.: ВД “Києво-Могилянська академія”, 2016.
12. Семенов О.М. Академічне письмо: лінгвокультурологічний підхід: навч. посіб. / О.М. Семенов, О.Л. Фаст. – Суми: СумДПУ імені А.С. Макаренка, 2015.
13. Шевчук С. В., Клименко І. В. Українська мова за професійним спрямуванням: Підручник. – 2-ге вид., виправ. і доповнен. – К.: Алерта, 2011.
14. Шліхта Н., Шліхта І. Основи академічного письма. Методичні рекомендації та програма курсу. – К., 2016.

Лекція 2. Писа-ти: прийоми ефективного текстотворення.

1. Ознаки дієвого тексту:
  - а) чітко сформульована думка;

- б) прозора структура;
  - в) вміло розставлені акценти (внутрішня динаміка тексту);
  - г) доречні творчі елементи
  - г) орієнтація на читацьку аудиторію.
2. Таємниця академічного діалогу: як писати переконливо.
  3. Психологічні механізми впливу на читацьку аудиторію.
Список літератури:
    1. Джеральд Г., Биркенштайн К. Как писать убедительно: Искусство аргументации в научных и научно-популярных работах. М.: АЛЬПИНА ПАБЛИШЕР, 2014.
    2. Мацько Л., Денискіна Г. Українська наукова мова (теорія і практика): Навч. посібник. – Тернопіль, 2011.
    3. Непийвода Н. Ф. Мова української науково-технічної літератури (функціонально-стилістичний аспект). – К.: Міжнародна фінансова агенція, 1997.
    4. Непийвода Н. Ф. Науковий стиль як нейролінгвістичний код // Мовознавство. – 1997. – № 2-3. – С. 39-44
    5. Селігей П. Науковий стиль української мови: ресурси оновлення // Мовознавство. – 2006. – № 2-3. – С. 174–186.
    6. Селігей П. Про довжину речень у наукових текстах // Мово рідна, слово рідне: Prace naukowe ofiarowane Doktor Bozenie Zinkiewicz-Tomanek. – Krakow, 2009. – S. 105–112.
    7. Селігей П. Як полонити читача з першого рядка // Стиль і текст. – Вип. 4. – 2003. – С. 150–189.
    8. Селігей П. Світло і тіні наукового стилю. – К.: ВД “Києво-Могилянська академія”, 2016.
    9. Шевчук С. В., Клименко І. В. Українська мова за професійним спрямуванням: Підручник. – 2-ге вид., виправ. і доповнен. – К.: Алерта, 2011.

Лекція 3. Жанр дослідницького есею.

1. Текст і його ознаки. Засоби досягнення зв’язності в науковому тексті.
2. Структура абзацу в науковому тексті.
3. Особливості жанру наукового есею: зауваги щодо вживання терміна; історія жанру; жанрові ознаки; рекомендації щодо того, як написати академічний есей.
4. Основні правила бібліографічного опису джерел, оформлення покликань. Науковий етикет.

Список літератури:

1. Андрухович С. Право на споглядання та обов’язок рефлексії // Інтернет-публікація, режим доступу: <http://zbruc.eu/node/48357>
2. Балаклицький М.А. Есе як художньо-публіцистичний жанр: Методичні матеріали для студентів зі спеціальності «Журналістика». – Х.: ХНУ імені В.Н.Каразіна, 2007.
3. Зацепин К. Мысль и письмо. Феномен эссеизма, режим доступу: <http://scriptum.gramota.ru/myslpism.doc>
4. Кебуладзе В. Чарунки долі: есеї. – Львів: Вид-тво Старого Лева, 2016.
5. Озік С. Вона: Портрет есею як теплої тіла // Метафори і пам’ять: Вибрані есеї. – К.: Дух і літера, 2014. – С. 229-236.
6. Семенюк О. А. Основи теорії мовної комунікації: Навч. посіб. – К.: Академія, 2010.
7. Сонтаг С. Смотрим на чужие страдания / Перекл. В. Голишев // Інтернет-публікація, режим доступу: <http://artguide.com/posts/479-s-iuzien-sontagh-smotrim-na-chuzhiie-stradaniia>
8. Стефанівська Л. Громадяни країни, якої немає // Критика. – 2002. – № 9, режим доступу: <http://krytyka.kiev.ua/articles/s4-9-2002.html>
9. Стех Р. М. Есеїстика у пошуках джерел. – К.: Пенмен, 2016.
10. Шевчук С. В., Клименко І. В. Українська мова за професійним спрямуванням: Підручник. – 2-ге вид., виправ. і доповнен. – К.: Алерта, 2011.
11. Эпштейн М. Эссеизм // Топос. Проектный словарь философии. Новые понятия и термины. № 22, режим доступу: <http://www.topos.ru/article/2868/printed>

Практичне 1. Риторичний аналіз аргументованого тексту.

1. Переписаний есей “Навіщо вивчати іноземні мови”.
2. Аналіз тексту М.-Л. Кінга “Лист із Бірмінгемської в’язниці”.

3. Риторичні стратегії і тактики переконування в писемному тексті.
4. Види аргументів і способи викладу в аргументованому тексті.
5. Правила цитування в наукових текстах.

Список літератури:

1. Кінг Мартин Лютер. Лист із Бірмінгемської в'язниці // Критика. – 2014, інтернет-публікація, режим доступу: <http://krytyka.com/ua/articles/lyst-iz-birminhemskeyi-vyaznytsi#sthash.HOLEwIag.dpuf>
2. Мацько Л. І., Мацько О. М. Риторика. – К.: Вища школа, 2003.
3. Мацько Л., Денискіна Г. Українська наукова мова (теорія і практика): Навч. посібник. – Тернопіль, 2011.

Практичне 2. Написання аргументованого есею на вільну тему.

Взаємне редагування текстів.

Практичне 3. Риторичний аналіз академічного есею.

1. Прочитати есей і проаналізувати:
  - а) Як побудовано текст?
  - б) Якими настроями сповнений текст?
  - в) Завдяки яким засобам текст впливає?
  - г) Як автор висловлює згоду і незгоду з думками інших дослідників?
  - г) Як автор вибудовує діалог із читацькою аудиторією?
2. Скласти план есею і представити його у вигляді «дерева».
3. Проаналізувати есей за поданою нижче схемою.
4. Виконати мовні завдання на підставі аналізу тексту.

Список літератури:

1. Селігей П. Науковий стиль української мови: ресурси оновлення // Мовознавство. – 2006. – № 2-3. – С. 174–186.

Аналіз текстів:

1. Плохій С. Між історією та нацією: Павло Роберт Магочій і переосмислення української історії // Критика. – 2011. – №9-10 (167-168) (для студентства спеціальності “Історія”).
2. Чижевський К. Міст і людина // Критика. – 2010. - №9-10 (155-156) (для студентства спеціальностей “Філологія”, “Культурологія”).

Практичне 4. Особливості жанру есею.

1. Якими метафорами можна описати есей?
2. У чому полягає цінність есею?
3. Що є стержнем есеїстики? У чому криється його сила?
4. Чим есей відрізняється від статті?
5. Чи личить есеїстові (есеїстці) полемічність?
6. Чим есеїст відрізняється від романіста?
7. Чому Синтія Озік назвала свій есей «Вона: Портрет есею як теплого тіла»?
8. Чи є щось спільне в тому, як есей визначають С. Андрухович і С. Озік?

Список літератури:

1. Андрухович С. Право на споглядання та обов'язок рефлексії // Інтернет-публікація, режим доступу: <http://zbruc.eu/node/48357>
2. Озік С. Вона: Портрет есею як теплого тіла // Метафори і пам'ять: Вибрані есеї. – К.: Дух і літера, 2014. – С. 229-236.
3. Сонтаг С. Смотри́м на чужие страдания / Перекл. В. Голишев // Інтернет-публікація, режим доступу: <http://artguide.com/posts/479-s-iuzien-sontagh-smotrim-na-chuzhiie-stradaniia>

Практичне 5. Текст-класифікація і текст-аналогія

1. Напишіть текст (до півсторінки А4), у якому запропонуйте класифікацію однієї з поданих груп людей: *студентів або викладачів, продавців, таксистів чи водіїв маршируток.*

Наприклад: текст-класифікація може відобразити спостереження за студентками вашої групи, як представницями однієї зі студентських груп за рівнями успішності («неуспішні, або двієчніці», «трієчніці», «успішні », «відмінниці»). У тексті потрібно відобразити індивідуальні риси студенток, які свідчать про типові особливості окремої студентської групи за рівнем успішності. Можна описати: зовнішній вигляд, особливості стилю життя, мови, взаємодії зі студентами та викладачами, ставлення до навчання, професії, стратегії поведінки у ВНЗ.

Орієнтовний приклад тексту-класифікації:

До Львівського академічного театру імені Леся Курбаса вчащають різні категорії публіки. До першої належать постійні глядачі, які періодично відвідували театр від часу його заснування. Це завжди представники мистецько-інтелектуального середовища Львова. Друга – це молодь, зокрема студенти, для яких театр є певною легендою, яку переказують бувалі старшокурсники. Для них ходити в цей театр, то ніби бути причетними до певної субкультури, яка знає творчість бубабістів, цитує Іздрика і читає колонку Прохаська. Третя категорія – це приїжджі з інших міст, які мають друзів серед 2-х попередніх груп, також начувані про дивний театр з гарною атмосферою, в який обов'язково треба піти. Ще є дві інші категорії – фанатки Андрія Козака та фанати Тамари Горішелі.

(http://voemisto.tv/exclusive/shcho_yparyat_abo_na_shchos_nove_ho_i_chomu_hodyt_do_lvivskyh_teatriv_84208.html#sthash.M6n4sTp8.dpuf)

- Прочитайте есеї “Вуса” Олександра Ірванця і “Квадратура кола” Марка Павлишина. Знайдіть у них класифікації. Визначте, для чого ці автори вводять у свої тексти класифікації? Яку функцію вони виконують? Як сприймається текст із класифікацією?
- Поміркуйте, коли доречно вводити класифікацію в академічний есей? Як розгортається виклад, якщо в тексті викладено класифікацію? На що важливо зважати, щоб класифікація вийшла ґрунтовною і слушною?
- Проаналізуйте метафори в прочитаних есеях? Які функції метафори в тексті? Чи і чим її сприйняття відрізняється від сприйняття класифікації?
- Доберіть із тексту “Квадратура кола” Марка Павлишина однослівні відповідники до поданих слів чи словосполучень:
  - який відбувається водночас із чимось іншим –
  - **жити в достатку; відчувати задоволення, насолоду; виявляти себе у всій красі –**
  - **який не збігається із чимось іншим –**
  - **робити когось чи щось шляхетним –**
  - те, що зроблене, створене ким-небудь –
  - так би мовити –
- Відтворіть пропущені слова з поезії В. Стуса:
Скидається двоповерхове горе з-під кучугур _____ сновидінь,
і _____ путь до Бога. А вічність скапує, немов живиця з _____ сосни.
- Прочитайте есеї “Вигадливість лицись” Софії Андрухович і “Ерц-герц-перц” Ю. Андруховича. Проаналізуйте, чим виклад у них відрізняється від есеїв М. Павлишина і О. Ірванця. Як діє механізм класифікації, а як діє механізм аналогії?

Аналіз текстів:

- Андрухович С. Вигадливість лицись // Інтернет-публікація, режим доступу: <http://zbruc.eu/node/58044>

2. Ірванець О. Вуса // П'яте перо: Збірка есеїстики, режим доступу: <http://www.umoloda.kiev.ua/number/1534/164/53995/>
3. Павлишин М. Квадратура кола: пролегомени до оцінки Василя Стуса // Стус як текст / Ред. та авт. передм. М. Павлишин. – Мельбурн: Відділ славістики ун-ту ім. Монаша, 1992. – II, 93 с.
3. Прохасько Т. Пий до мене // Інтернет-публікація, режим доступу: <http://zbruc.eu/node/57656>
4. Андрухович Ю. Ерц-герц-перц // Інтернет-публікація, режим доступу: [ftp://tor.kpi.ua/pub/pavlov/Books/Ukrainika/%D5%F3%E4%EB%B3%F2%20\(%D0%B3%E7%ED%E5\)/%C4%EE%E1%B3%F0%EA%E0%20%F0%B3%E7%ED%EE%EC%E0%ED%B3%F2%ED%B3%F5%20%F3%EA%F0%E0%BF%ED%F1%FC%EA%E8%F5%20%EA%ED%E8%E6%EE%EA%20-%202/a/andrukhovych/461.html](ftp://tor.kpi.ua/pub/pavlov/Books/Ukrainika/%D5%F3%E4%EB%B3%F2%20(%D0%B3%E7%ED%E5)/%C4%EE%E1%B3%F0%EA%E0%20%F0%B3%E7%ED%EE%EC%E0%ED%B3%F2%ED%B3%F5%20%F3%EA%F0%E0%BF%ED%F1%FC%EA%E8%F5%20%EA%ED%E8%E6%EE%EA%20-%202/a/andrukhovych/461.html)

Практичне 6. Написання дослідницького есею на задану тему.

1. Дослідницькі есеї на подані теми.
Історія: “Якого історика потребує сучасна Україна?” або “Чи повинен історик бути націєтворцем?”
Філологія: “Перекладач як будівничий мостів” або “Перекладач як... (власна метафора)”.
Культурологія: “Культуролог як будівничий мостів”.
2. Суд над есеями.

Практичне 7. Контрольний есей на задану тему (“Найкращий винахід людства”).

Практичне 8. Резюме і мотиваційний лист. Співбесіда на роботу чи програму стажування.

Список літератури:

1. Гарнер Б. Эффективные деловые коммуникации. – Москва, 2014. – С. 125-160; С. 183-190.
2. Гоцуляк С. Резюме як мистецтво самопрезентації // Персонал плюс. – 2008. – № 5 (257).
3. Шевчук С. В., Клименко І. В. Українська мова за професійним спрямуванням: Підручник. – 2-ге вид., виправ. і доповнен. – К.: Алерта, 2011.
4. Шліхта Н., Шліхта І. Основи академічного письма. Методичні рекомендації та програма курсу. – К., 2016.

3. Структура навчальної дисципліни

			ФОРМА
--	--	--	--------------

№	ДАТА	ТЕМА	ЗАНЯТТЯ (лекція/семінар)
Змістовий модуль № 1.			
Нормативно-стильові основи академічного мовлення			
1	14.09	Українська як мова академічного спілкування	<i>лекція № 1</i>
2	15/16.09	Вступне заняття 1. Знайомство (представлення себе перед усіма). 2. Гра “Вплети слово непомітно”.	<i>ознайомчий семінар в ігровій формі</i>
3	19.09	Культура української мови в контексті мовної політики.	<i>лекція № 2</i>
4	22/23.09	Лексичні засоби стилістики (синоніми, антоніми, омоніми, пароніми).	<i>семінар-практикум</i>
5	26.09 	Лексика української мови з погляду походження (інтернаціоналізми, екзотизми, варваризми). Доцільність та недоцільність запозик. Питомі українські відповідники до запозичених слів і термінів. Випуски “Так кажуть” на радіо “FM Галичина”, присвячені запозиченням.	<i>семінар-практикум</i>
6	29/30.09 	Лексика і фразеологія зі стилістичного погляду (діалектизми, професіоналізми, емоційна лексика, жаргонізми, арготизми; неологізми, історизми, архаїзми). Випуски “Так кажуть” на радіо “FM Галичина”, присвячені фразеологізмам. “10 правил української мови” (на основі уривку з книги Ю. Хемірі “Монтекор – унікальний тигр”).	<i>семінар-практикум</i> Т
7	03/04.10	Морфологічні норми академічного мовлення (іменник, прикметник).	<i>семінар-практикум</i>
8	06/07.10	Морфологічні норми академічного мовлення (числівник, дієслово, прийменник). Синтаксичні норми академічного мовлення.	<i>семінар-практикум</i>
9	10.10	Стилї сучасної української літературної мови	<i>лекція № 3</i>
10	11/13.10	Вправи зі стилю.	Т <i>семінар-практикум</i>
11		<i>Модуль № 1</i>	
Змістовий модуль № 2.			
Мистецтво публічного виступу			
12	17.10	Риторика і мистецтво публічного виступу. Риторичний канон як основа створення промови. Техніка створення ментальних карт.	<i>лекція № 4</i>
13	20/21.10	Прийоми аргументації в публічному виступі. Аналіз промови Стіва Джобса.	<i>семінар</i>
14	24/25.10	Криголам: Риторичний вишкіл з аргументації (за системою “Toastmasters”).	<i>семінар-практикум</i>
15	27/28.10	Прийоми увиразнення мовлення в публічному виступі (від аргументації до фігуральних засобів).	<i>лекція № 5</i>

16	31.10/ 01.11	Риторичний аналіз промови Мартіна Лютера Кінґа “Я маю мрію”.	семінар-практикум
17	03/04.11	Риторичний вишкіл із фігурального мовлення (за системою “Toastmasters”).	семінар-практикум
18	07.11	Риторичний вишкіл з акції. Культура усного фахового спілкування. Артикуляційно-орфоепічний практикум.	семінар-практикум
19	10/11.11	Риторичний вишкіл із аргументації, фігуральності та акції (конференція “Родинні історії”, відеозапис). Саморефлексія.	семінар-практикум Т
20	14/15.11	Еристика – мистецтво полеміки. Дискусія. * Мовне маніпулювання в суперечках: як розпізнати і подолати (якщо вдасться охопити)	семінар-практикум
21	17/18.11	Модуль № 2	
Змістовий модуль № 3. Мистецтво академічного письма			
22	22/24.11	Оформлювання результатів наукової діяльності: 1. План, тези, конспект, ментальні карти 2. Вимоги до оформлення академічних робіт д/з: конспект розділів із книги Пилипа Селігея “Світло і тіні наукового стилю” (К., 2016).	семінар-практикум д/з конспект
23	25.11	Стильові норми й комунікативні якості наукового тексту. Анатомія “наукового жаргону”. д/з Переписати есей “Навіщо вивчати іноземні мови”: (робота в групах по 5 осіб)	лекція № 6
24	28.11	ПИСА-ТИ: Прийоми ефективного текстотворення. 1. Ознаки дієвого тексту: <ul style="list-style-type: none"> чітко сформульована думка прозора структура вміло розставлені акценти (внутрішня динаміка тексту) доречні творчі елементи орієнтація на читацьку аудиторію. 2. Таємниця академічного діалогу: як писати переконливо. 3. Психологічні механізми впливу на читацьку аудиторію.	лекція № 7
25	01/02.12	Риторичний аналіз аргументованого тексту “Лист із Бірмінгемської в’язниці” Мартіна Лютера Кінґа	семінар-практикум Т д/з есей-рефлексія “Чи потрібен Україні Мартін Лютер Кінґ?”

26	05/06.12	Взаємне редагування текстів (у парах). <i>Приклад:</i> Демонстраційне редагування есею “Сьогодні нагадає прилавок із солодощами”	семінар- практикум (peer-reviewing)
27	08/09.12	Особливості жанру наукового есею. д/з: Скласти ментальне дерево: Історія: Сергій Плохій. Між історією та нацією: Павло Роберт Магочій і переосмислення української історії; Культурологія: Даріуш Чая. Антропологія як духовна вправа Філологія: Юрій Шевельов. Так нас навчали правильних проізношень	семінар- практикум
28	12/13.12	Аргументований есей на професійну академічну тему. Взаємне редагування текстів (у групах по 4 осіб).	Тінар- практикум (peer-reviewing)
29	15/16.12	Модуль № 3: Написання есею на задану тему під час пари.	Т
30	20/23.12	Суд над есеями (колективне обговорення текстів) або ж конференція Резюме і мотиваційний лист (д/з)	
Екзамен			

Курс розраховано на 60 академічних годин аудиторних занять і 30 академічних годин самостійної роботи, тобто в підсумку за курс можна отримати 4 кредити.

4. Схема нарахування балів

Модуль 1			
№ п/п	тип роботи	бали, max	пояснення

Відповіді на практичних заняттях	30 (6*5)	Робота за змістовий
2. 2 тексти: “10 правил укр. мови”, “Вправи зі стилю”	20 (10*2)	модуль max 70 балів
3. Самостійні роботи	20 (4*5)	
4. Модуль 1	30	30
Разом 100		100

Модуль 2

1. Відповіді на практичних заняттях	20 (4*5)	Робота за змістовий
2. “Дерево”	5	модуль max 85 балів
3. Публічні виступи	30 (10*3)	
4. Імпровізація	5	
5. Оцінювання інших	10 (5*2)	
6. Рефлексія	10	
7. Дискусія	5	
8. Модуль 2	15	15
Разом 100		100

Модуль 3

1. Відповіді на практичних заняттях	20 (4*5)	Робота за змістовий
2. “Дерево”	5	модуль max 80 балів
3. Конспект	5	
4. Переписаний есей	5	
5. Есей-рефлексія	10	
6. Дослідницький есей на професійну тему	10	
7. Редагування есеїв у парах	5	
8. Редагування есеїв у групах	5	
9. Резюме	5	
10. Мотиваційний лист	10	
11. Контрольний есей	20	20
Разом 100		100

Вимоги до оцінювання:

Оцінка за курс виставляється на підставі результатів поточного контролю і залежить від таких елементів:

- активності на семінарах (5 балів за добру відповідь, додатково: +++ = 5 балів);
- виступу з повідомленням (10 балів) – модуль 1; трьох публічних виступів (10 балів*3) і рефлексії на власних виступ – модуль 2; та
- проміжного тематичного контролю.

При поточному контролі оцінювання здійснюється за 5-бальною школою.

Підсумкова оцінка визначається так:

модуль 1	модуль 2	модуль 3	екзамен
----------	----------	----------	---------

100	100	100	100*2
Разом 500/5= 100			

Підсумкова оцінка зараховується у тому випадку, якщо студент набрав 60-100 балів і не зараховується, якщо студент набрав 1-59 балів.

Форма проведення підсумкового контролю – екзамен (100 балів).

Вимоги до відвідування занять: обов'язкова присутність й активність на лекціях та семінарах.

Шкала оцінювання: Університету, національна та ECTS

Оцінка ECTS	Оцінка в балах	За національною шкалою		
		Екзаменаційна оцінка, оцінка з диференційованого заліку		Залік
A	90 – 100	5	і. <i>Відмінн о</i>	Зараховано
B	85-89	4	Дуже добре	
C	75-84		Добре	
D	65-74	3	Задовільно	
E	60-64		Достатньо	
FX	35-59	2	Незадовільно з можливістю повторного складання	Не зараховано
F	1-34	1	Незадовільно з обов'язковим повторним курсом	Не зараховано

5. Список основної літератури до курсу

1. Академічна чесність як основа сталого розвитку університету / Міжнарод. благод. Фонд «Міжнарод. фонд досліджень освітньої політики»; за заг. ред. Т. В. Фінікова, А. Є. Артюхова. – К.: Таксон, 2016.
2. Андерсон К. Успішні виступи на TED. Рецепти найкращих спікерів. – К.: Наш формат, 2016.
3. Гальченко С. І., Силка О. З. Основи наукових досліджень: навч.-метод. посіб. / С. І. Гальченко, О. З. Силка. – Черкаси: АММО, 2015.
4. Кено Р. Вправи зі стилю. – Львів: Піраміда, 2006.
5. Куньч З. Риторика: підручник / З. Куньч, Г. Городиловська, І. Шмілик. – Львів: Вид-тво Львівської політехніки, 2016.
6. Мацько Л. І., Мацько О. М. Риторика. – К.: Вища школа, 2003.
7. Мацько Л., Денискіна Г. Українська наукова мова (теорія і практика): Навч. посібник. – Тернопіль, 2011.
8. Мацюк З., Станкевич Н. Українська мова професійного спрямування: Навчальний посібник. — К.: Каравела, 2008.
9. Микитюк М. В. Риторика: факультативний курс з української мови. – Харків: Основа, Тріада, 2007.
10. Микитюк О. Сучасна українська мова: самобутність, система, норма. – Львів: Вид. ЛПІ, 2012.
11. Онуфрієнко Г. С. Науковий стиль української мови: Навчальний посібник з алгоритмічними приписами. – 2-ге вид. перероб. та доп. – К.: Центр учбової літератури, 2009.
12. Пономарів О. Стилїстика сучасної української мови. – К.: Либідь, 1992.
13. Селігей П. Науковий стиль української мови: ресурси оновлення // Мовознавство. – 2006. – № 2-3. – С. 174–186.
14. Селігей П. Світло і тіні наукового стилю. – К.: ВД «Києво-Могилянська академія», 2016.
15. Семенюк О. А. Основи теорії мовної комунікації: Навч. посіб. – К.: Академія, 2010.
16. Хоменко І. В. Еристика: Мистецтво полеміки: Навч. посіб. – К.: Юрінком Інтер, 2001.
17. Шевчук С. В., Клименко І. В. Українська мова за професійним спрямуванням: Підручник. – 2-ге вид., виправ. і доповнен. – К.: Алерта, 2011.
18. Шліхта Н., Шліхта І. Основи академічного письма. Методичні рекомендації та програма курсу. – К., 2016.

Список допоміжної літератури до курсу

1. Андрухович С. Право на споглядання та обов'язок рефлексії // Інтернет-публікація, режим доступу: <http://zbruc.eu/node/48357>
2. Аристотель. Поэтика. Риторика / Пер. В. Аппельрота, Н. Платоновой. – СПб.: ИД «Азбука-Классика», 2008.
3. Аткинсон М. Выступать легко: Все, что вам нужно знать о речах и презентациях / Перев. с англ. – Москва: Альпина паблишерз, 2011.
4. Балаклицький М. А. Есе як художньо-публіцистичний жанр: Методичні матеріали для студентів зі спеціальності «Журналістика». – Х.: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2007.
5. Бацевич Ф. С. Основи комунікативної лінгвістики: Підручник. – К.: Академія, 2004.
6. Белова, А. Д. Лингвистические аспекты аргументации. – К.: Логос, 2003.
7. Бугайски М. Медия как предмет языковой политики // *Язык коммуникации* / Пер. с польск. Э. Г. Артеменко. – Х. : Изд-во Гуманитарний Центр, 2010. – С. 206-220.
8. Гарнер Б. Эффективные деловые коммуникации. – Москва, 2014. – С. 125-160; С. 183-190.
9. Гоцуляк С. Резюме як мистецтво самопрезентації // Персонал плюс. – 2008. – № 5 (257).
10. Джеральд Г., Биркенштайн К. Как писать убедительно: Искусство аргументации в научных и научно-популярных работах. М.: АЛЬПИНА ПАБЛИШЕР, 2014.
11. Єлісовенко Ю. П. Ораторське мистецтво: постановка голосу й мовлення: Навч. посібник. – К.: Атіка, 2008.
12. Женетт, Женетт. Фигуры. – М.: Изд. им Сабашниковых, 1998. – Т.1-2.
13. Зацепин К. Мысль и письмо. Феномен эссеизма, режим доступу: <http://scriptum.gramota.ru/myslpism.doc>

14. Іванишин В., Радевич-Винницький Я. Мова і нація. – Дрогобич: Відродження, 1994. – 218 с.
15. Масенко Л. Між мовою і язиком. – К., 2011; Нариси зі соціолінгвістики. – К., 2010. – С.68-83.
1. Мацько Л. І., Кравець Л. В. Культура української фахової мови: Навч. посібник. – К.: Академія, 2007. – С. 5-18.
2. Мацько Л. І., Мацько О. М. Фігуральність мови // Риторика. – К.: Вища школа, 2003. – С. 137-173.
3. Мацько Л. І., Сидоренко О. М., Мацько О. М. Стилїстика української мови: Підручник. – К.: Вища школа, 2003.
4. Неориторика: генезис, проблеми, перспективи: сб. научно-аналит. обзоров. – М.: ИНИОН, 1987.
5. Непийвода Н. Ф. Мова української науково-технічної літератури (функціонально-стилістичний аспект). – К.: Міжнародна фінансова агенція, 1997.
6. Непийвода Н. Ф. Науковий стиль як нейролінгвістичний код // Мовознавство. – 1997. – № 2-3. – С. 39-44
7. Озік С. Вона: Портрет есею як теплого тіла // Метафори і пам'ять: Вибрані есеї. – К.: Дух і літера, 2014. – С. 229-236.
8. Основи наукового мовлення: навч.-метод. посіб. / Уклад.: О. А. Бобер, С. А. Бронікова, Т. Д. Єгорова та ін.; за ред. І. М. Плотницької, Р. І. Ленди. – К.: НАДУ, 2012.
9. Павлюк Л. Риторика, ідеологія, персуазивна комунікація. – Львів: ПАІС, 2007. – С. 34-54.
10. Панько Т. І., Кочан І. М., Мацюк Г. П. Українське термінознавство: Підручник для студентів гуманітарних спеціальностей. – Львів: Світ, 1994.
11. Перельман Х., Олбрехт-Тытека Л. Из книги «Новая риторика: Трактат об аргументации» (часть 3, глава III. Аргументация, обосновывающая структуру реального) // Язык и моделирование социального взаимодействия: переводы. – М.: Прогресс, 1987. – С.207-264.
12. Померанцев І. Вільний простір: Радіощоденник письменника. – Львів: Вид-во УКУ, 2014. – С. 101, 206-209, 212-213.
13. Прагматический аспект предложения и текста: межвузовский сборник научных трудов. – Ленинград: ЛГПИ им. А. И. Герцена, 1990.
14. Препотенська М. П. Екзистенційні виміри риторики: автореф. дис. ... канд. філос. наук / М. П. Препотенська; Ін-т філос. ім. Г. С. Сковороди НАН України. – К., 2006.
15. Радевич-Винницький Я. Етикет і культура спілкування: Навчальний посібник. – К.: Знання, 2006. – С. 25-35, 60-98.
16. Радзівська Т. В. Текст як засіб комунікації. – К.: Інститут української мови, 1993.
17. Рамірес Х.Л. Поновлення риторики як основи громадянства і освіти // Університетські діалоги. – 2008. – №7. – С.7-58.
18. Селігей П. Про довжину речень у наукових текстах // Мова рідна, слово рідне: Prace naukowe ofiarowane Doktor Bozenie Zinkiewicz-Tomanek. – Krakow, 2009. – S. 105–112.
19. Селігей П. Як полонити читача з першого рядка // Стиль і текст. – Вип. 4. – 2003. – С. 150–189.
20. Селігей П.О. Пуризм у термінології: український досвід на європейському тлі // Мовознавство. – 2008, режим доступу: <http://mova.ga/>
21. Семеног О.М. Академічне письмо: лінгвокультурологічний підхід: навч. посіб. / О.М. Семеног, О.Л. Фаст. – Суми: СумДПУ імені А.С. Макаренка, 2015.
22. Сербенська О. Культура усного мовлення: Практикум: Навч.пос. – К.: Центр навч. літератури, 2004.
23. Сонтаг С. Смотрим на чужие страдания / Перекл. В. Голишев // Інтернет-публікація, режим доступу: <http://artguide.com/posts/479-s-iuzien-sontagh-smotrim-na-chuzhiie-stradaniia>
24. Стефанівська Л. Громадяни країни, якої немає // Критика. – 2002. – № 9, режим доступу: <http://krytyka.kiev.ua/articles/s4-9-2002.html>
25. Українська мова за професійним спрямуванням: Навчальний посібник [Інтернет-ресурс]. Режим доступу: <http://dmeti.dp.ua/ua/mdiv/i2036/p-3/e303>.
26. Українська мова у ХХ ст.: Історія лінгвоциду / За ред. Л. Масенко. – К., 2005. – С. 5-37; С. 354-399.
27. Фаріон І. Правопис – корсет мови? Український правопис як культурно-політичний вибір. – Львів: Свічадо, 2004. – 120 с.
28. Фішман Дж. Не кидайте свою мову напризволяще. – К., 2009. – 200с.
29. Шевельов Ю. Синтаксичні фігури // Нарис сучасної української літературної мови та інші лінгвістичні студії. – К.: Темпора, 2012. – С.181-189.

30. Шевельов Ю. Так нас навчали правильних проізношень // Вибрані праці: У 2 книгах. – Книга 1: Мовознавство / Упор. Л. Масенко. – К.: ВД “Києво-Могилянська академія”, 2008. – С. 280-333.
31. Эпштейн М. Эссеизм // Топос. Проективный словарь философии. Новые понятия и термины. № 22, режим доступу: <http://www.topos.ru/article/2868/printed>
32. Яворська М. Прескриптивна лінгвістика як дискурс : Мова, культура, влада. – К., 2000. – 288 с.
33. Ягелло М. Алиса в стране языка. Тем, кто хочет понять лингвистику / Пер. с фр. Э. Береговской, М. Тихоновой. – М.: КД “Либроком”, 2009. – 192 с.

Тексти для аналізу

1. Андрухович С. Вигадливість лисиць // Інтернет-публікація, режим доступу: <http://zbruc.eu/node/58044>
2. Андрухович Ю. Ери-герц-перц // Інтернет-публікація, режим доступу: [ftp://tor.kpi.ua/pub/pavlov/Books/Ukrainika/%D5%F3%E4%EB%B3%F2%20\(%D0%B3%E7%ED%E5\)%/C4%EE%E1%B3%F0%EA%E0%20F0%B3%E7%ED%EE%EC%E0%ED%B3%F2%ED%B3%F5%20F3%EA%F0%E0%BF%ED%F1%FC%EA%E8%F5%20EA%ED%E8%E6%EE%EA%20-%202/a/andrukhovych/461.html](ftp://tor.kpi.ua/pub/pavlov/Books/Ukrainika/%D5%F3%E4%EB%B3%F2%20(%D0%B3%E7%ED%E5)%/C4%EE%E1%B3%F0%EA%E0%20F0%B3%E7%ED%EE%EC%E0%ED%B3%F2%ED%B3%F5%20F3%EA%F0%E0%BF%ED%F1%FC%EA%E8%F5%20EA%ED%E8%E6%EE%EA%20-%202/a/andrukhovych/461.html)
3. Гавел В. Промови та есеї. – К.: ВД “Комора”, 2016.
4. Ірванець О. Вуса // П’яте перо: Збірка есеїстики, режим доступу: <http://www.umoloda.kiev.ua/number/1534/164/53995/>
5. Кебуладзе В. Чарунки долі: есеї. – Львів: Вид-тво Старого Лева, 2016.
6. Кінг Мартин Лютер. Лист із Бірмінгемської в’язниці // Критика. – 2014, інтернет-публікація, режим доступу: <http://krytyka.com/ua/articles/lyst-iz-birminhemskeyi-vyaznytsi#sthash.HOLEwIag.dpuf>
7. Павлишин М. Квадратура кола: прологомени до оцінки Василя Стуса // Стус як текст / Ред. та авт. передм. М. Павлишин. – Мельбурн: Відділ славістики ун-ту ім. Монаша, 1992. – II, 93 с.
8. Плохій С. Між історією та нацією: Павло Роберт Магочій і переосмислення української історії // Критика. – 2011. – №9-10 (167-168).
9. Прохасько Т. Пий до мене // Інтернет-публікація, режим доступу: <http://zbruc.eu/node/57656>
10. Сонтаг С. Смотрим на чужие страдания / Перекл. В. Голишев // Інтернет-публікація, режим доступу: <http://artguide.com/posts/479-s-iuzien-sontagh-smotrim-na-chuzhiie-stradaniia>
11. Стех Р. М. Есеїстика у пошуках джерел. – К.: Пенмен, 2016.
12. Чижевський К. Міст і людина // Критика. – 2010. - №9-10 (155-156).

Словники, посібники і довідники з культури мови

1. Авраменко О. 100 експрес-уроків української: посібник. – К.: КНИГОЛАВ, 2016.
2. Антисуржик / За ред. Олександрі Сербенської. – Львів: Світ, 1994, режим доступу: <http://prima.lnu.edu.ua/lknp/mova/sur/sur-01.htm>
3. Антоненко-Давидович Б. Як ми говоримо. – К., 1992, режим доступу: http://shron.chtyvo.org.ua/Antonenko-Davydovych/Yak_my_hovorymo.pdf; <http://yak-my-hovorymo.wikidot.com/>
4. Береза Т. Гарна мова – одним словом: словник вишуканої української мови. – Львів: Апріорі, 2015.
5. Береза Т., Зубрицька І., Зелений Ю. Мова – не калька: патріотичний словник гарної української мови «Говорімо гарно!». – Львів: 2014.
6. Білоус М., Сербенська О. Екологія українського слова: Практичний словничок-довідник. – Львів: ЛНУ, 2005, режим доступу: <http://prima.lnu.edu.ua/lknp/mova/ekologija.pdf>
7. Великий тлумачний словник сучасної української мови / Уклад. В. Бусел. – К., Ірпінь: ВТФ «Перун», 2005
8. Великий тлумачний словник сучасної української мови / Уклад. В. Бусел. – К., Ірпінь: ВТФ «Перун», 2005 або Тлумачний словник української мови, доступний за ланкою: sum.in.ua
9. Ганич Д. І., Олійник С. І. Русско-украинский и украинско-русский словарь. – К., 1990.
10. Ганич Д. І., Олійник С. І. Словник лінгвістичних термінів. – К., 1985.
11. Головашук І. С. Російсько-український словник сталих словосполучень. – К., 2001.

12. Головащук І. С. Складні випадки наголошення. Словник-довідник. – К., 2001.
13. Головащук І. С. Словник наголосів. – К., 2000.
14. Головащук І. С. Словник-довідник з правопису та слововживання. – К., 1989.
15. Головащук С. І. Словник-довідник з українського літературного слововживання. – К.: Наук. думка, 2010.
16. Єрмоленко С. Я. Новий російсько-українській словник-довідник. – К., 1999.
17. Караванський С. До зір крізь терня, або хочу бути редактором. – Львів, 2008.
18. Караванський С. Практичний словник синонімів української мови. – К.: Видавництво «Українська книга», 2004.
19. Караванський С. Російсько-український словник складної лексики. – Львів: БаК, 2006.
20. Караванський С. Секрети української мови. – Львів, 2009.
21. Клименко Н., Мельник-Крисаченко П. Українська легко! – К.: КК “Клуб сімейного дозвілля”, 2016.
22. Мова – ДНК нації, режим доступу: <https://ukr-mova.in.ua/library/antusurzhuk/>
23. Олійник О., Сидоренко М. Українсько-російський і російсько-український тлумачний словник. – К., 1991.
24. Орфографічний словник української мови / Уклад. Головащук І. С. – К., 1994.
25. Орфоепічний словник української мови. – К., 1995.
26. Пономарів О. Культура слова. Мовностилістичні поради. – К.: Либідь, 2001.
27. Російсько-український словник: Сфера ділового спілкування / За ред. Тараненко А. А. – К., 1996.
28. Російсько-український фразеологічний словник: Фразеологія ділової мови / Уклад. Підмогильний В., Плужник Є. – К., 1993.
29. Словник іншомовних слів. / За ред. О.Мельничука. – К., 1985.
30. Словник паронімів української мови / Д. Гринчишин, О. Сербенська. – К., 1986.
31. Словник синонімів української мови: У 2 т. / А. А. Бурячок, Г. М. Гнатюк, С. І. Головащук та ін. – К.: Наук. думка, 1999-2000.
32. Словник синонімів української мови: У 2 т. / А. А. Бурячок, Г. М. Гнатюк, С. І. Головащук та ін. – К.: Наук. думка, 1999-2000.
33. Словник скорочень української мови. – К., 1982.
34. Словник труднощів української мови / За ред. Єрмоленко С. Я. – К., 1989.
35. Словник української мови: У 11 т. – К., 1971 – 1981.
36. Словник-довідник з культури української мови / Д. Гринчишин, А. Капелюшний, О.Сербенська, З.Терлак. – К.: Знання, 2006.
37. Словник-довідник труднощів української мови. – К., 1992.
38. Тараненко А. А., Брицын В. М. Русско-украинский словарь для деловых людей. – К., 1992.
39. Український орфографічний словник: Близько 165 тис.слів / За ред. В. М. Русанівського – К.: Довіра, 2006.
40. Український правопис / НАН України, Інститут мовознавства ім. О. О. Потебні; Інститут української мови. – К., 2012.
41. Шевчук С.В. Російсько-український словник ділового мовлення = Русско-украинский словарь деловой речи. – К.: Вища школа, 2008.

Інформаційні ресурси в Інтернеті

<http://www.sum.in.ua>
<http://lcorp.ulif.org.ua/dictua/>
<http://slovotvir.org.ua/>
www.pravopys.net

www.litopys.org.ua
www.mova.info

www.novamova.com.ua

<http://www.ridnamova.org/>

<http://e2u.org.ua/>

www.r2u.org.ua

<http://www.lingvo.ua/uk>

<http://maidanua.org/arch/mova/1111857485.html>

<http://s-f.ho.ua/img/3k/10/ULPC.pdf>

<http://lib.chdu.edu.ua/pdf/posibnuku/208/7.pdf>

http://library.zntu.edu.ua/virtual_exhibition/mova_links.html

www.pereklad.kiev.ua

www.rozum.org.ua

<http://poradnyk.ucu.edu.ua/orthography/capital-letter/>

<http://velyka-chy-mala-litera.wikidot.com/>

<http://rodovyi-vidminok.wikidot.com/>

<http://ponomariv-kultura-slova.wikidot.com/>

6. Індивідуальні завдання та завдання для самостійної роботи

№ з/п	Назва теми /форма завдання	Кількість годин /балів
1	Виступ з інформативним повідомленням про - особливості розвитку української мови у XX сторіччі; - мовну політику в УРСР як історію лінгвоциду; - мовну політику в УРСР: реєстр репресованих слів історія українського правопису 1928 р. і “Найновішої редакції українського правопису” (1999); - зрозуміти “СТБ” і “Критику”: Правопис 1928 року в сучасній Україні; - мову як засіб залучення до культури (на прикладі феномену Мауглі); - багатомовну Європу: виклики і перспективи; - тримовну формулу в освіті; - ставлення до запозичень в інших мовах; - суржик: між мовою і язиком; - стратегії гендерного реформування в інших мовах; - особливості нейролінгвістичного програмування.	4 год. / 10 балів
2	Письмовий аналіз одного довідкового видання з культури мови за запропонованим планом.	2 год. / 5 балів
3	Практичний блок завдань до першого модуля (практичні № 1-7).	14 год. / 35 балів
4	Обґрунтування власної думки: Яка функція мови, на Вашу думку, є найважливішою? (1 абзац).	1 год. / 5 балів
5	10 правил української мови на основі фразеології (за зразком Хемірівських правил шведської мови).	4 год. / 10 балів
6	Вправи зі стилю: одна історія в шести стилях.	4 год. / 10 балів
7	Ментальне “дерево” на основі промови Стіва Джобса в Стенфордському університеті.	2 год. / 5 балів
8	Конспект із підручника: Мацько Л. І., Мацько О. М. Риторика. – К.:	2 год. /

9	Вища школа, 2003. Підготовлені три публічні виступи.	5 балів 9 год. / 30 балів
10	Конспект статті: Селігей П. Науковий стиль української мови: ресурси оновлення // Мовознавство. – 2006. – № 2-3. – С. 174–186.	2 год. / 5 балів
11	Риторичний аналіз есеїв і аргументованих текстів.	6 год. / 15 балів
12	Написання тексту-класифікації.	2 год. / 5 балів
13	Написання трьох есеїв.	9 год. / 30 балів
14	Написання мотиваційного листа і резюме.	6 год. / 15 балів
15	Написання анотації та реферування наукового тексту.	6 год. / 15 балів

7. Питання для поточного і підсумкового контролю

(питання до модулів та іспиту)

1. Мовне законодавство та мовна політика в Україні. Державна мова в Україні.
2. Комунікативне призначення мови в академічній сфері.
3. Мова і мовлення.
4. Функції мови в житті людини і суспільства.
5. Поняття та найістотніші ознаки літературної мови.
6. Культура мови і мовлення в академічній сфері.
7. Комунікативні ознаки культури мови. Типологія мовних норм.
8. Пряме і переносне значення слів (метафора, метонімія, синекдоха).
9. Пароніми і їх стилістичне використання (парономазія).
10. Омоніми (омоформи, омофони, омографи). Міжмовні омоніми. Стилiстична роль омонімів (дотепи, каламбури).
11. Антоніми і їх стилістична роль (антитеза, оксиморон, іронія).
12. Синоніми (контекстуальні синоніми) і їх стилістичне використання (ампліфікація, евфемізм, перифраз).
13. Типи словників.
14. Причини і шляхи запозичень. Доцільність і недоцільність запозик.
15. Запозичення зі слов'янських та неслов'янських мов в українській мові.
16. Інтернаціоналізми, екзотизми, варваризми.
17. Неологізми, історизми, архаїзми.
18. Тавтологія і плеоназм.
19. Як творити рівнозначники до запозичених слів.
20. Два типи мовної свідомості (орієнтація на норму чи стандарт).
21. Мовна політика і мовне планування. Мовне реформування.
22. До історії українського правопису.
23. Закінчення іменників чоловічого роду в родовому відмінку однини.
24. Функціональні стилі української мови та сфера їх застосування.
25. Основні ознаки функціональних стилів.
26. Класичні, неориторичні і сучасні визначення риторики.
27. Царини ораторської практики.
28. Частини риторики.
29. Модуси публічного виступу.
30. Архітектоніка публічного виступу.

31. Функціональні типи мовлення у викладі промови.
32. Структура аргументації. Види аргументів.
33. Моделі розгортання викладу в промові: природна модель (“від яйця”); модель “всередину речей”.
34. Методи 2-ої моделі: дедуктивний; індуктивний; аналогічний; стадійний; концентричний.
35. Поняття про риторичні фігури. Їхні функції в промові (у порівнянні з аргументами).
36. Класифікація і визначення риторичних фігур:
37. Риторичні фігури і тропи: чим схожі, чим відмінні.
38. Функції синтаксичних фігур у тексті промови.
39. Поняття про ораторську (риторичну) компетенцію.
40. Публічний виступ як важливий засіб переконання. Види публічного мовлення.
41. Мистецтво аргументації. Мовні засоби переконування.
42. Комунікативні вимоги до мовної поведінки під час публічного виступу. Техніка і тактика аргументування.
43. Психологічні прийоми впливу на аудиторію в публічному виступі.
44. Презентація як різновид публічного мовлення. Типи презентацій. Мовленнєві, стилістичні, композиційні і комунікативні принципи презентації.
45. Становлення і розвиток наукового стилю української мови.
46. Особливості наукового тексту й академічного викладу думки. Мовні засоби наукового стилю.
47. Основні та похідні жанри наукових текстів.
48. Способи викладу матеріалу в науковому дослідженні.
49. Авторські стратегії і тактики в науковому тексті.
50. Анатомія “наукового жаргону”.
51. Оформлення результатів наукової діяльності. Поняття про академічну доброчесність.
52. Ознаки дієвого тексту.
53. Таємниця академічного діалогу: як писати переконливо.
54. Психологічні механізми впливу на читацьку аудиторію.
55. Текст і його ознаки. Засоби досягнення зв’язності в науковому тексті.
56. Структура абзацу в науковому тексті.
57. Особливості жанру академічного (дослідницького) есею. Чим есей відрізняється від статті? У чому полягає цінність есеїстики?
58. Чим текст-класифікація відрізняється від тексту-аналогії?
59. Анотування і реферування наукових текстів.
60. Основні правила бібліографічного опису джерел, оформлення покликань.
61. Науковий етикет.

Викладачка _____ /Синчак О. П. /